

't Buitenblad

NIEUWSBRIEF VAN VERENIGING LANDSCHAPSBEHEER VLEUTEN - DE MEERN

Nr 62 juli/augustus 2022

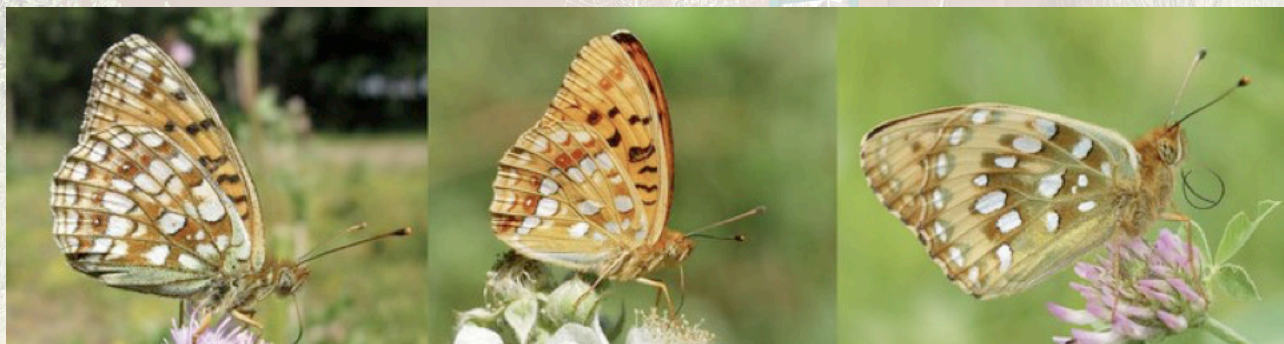
Kleine invasiegolf bosrandparelmoervlinder

De Vlinderstichting

Van: [NatureToday.nl](https://www.naturetoday.nl)

23-JUL-2022 - De bosrandparelmoervlinder is een vlinder die zich niet vaak laat zien in de Lage Landen. Des te bijzonderder als deze toch wordt waargenomen. Afgelopen weken heeft deze mooie parelmoervlinder zich op meerdere plekken laten zien in Nederland en België, en ook net over de grens in Duitsland.

De bosrandparelmoervlinder is een van de 'grote' parelmoervlinders, die makkelijk kan worden verward met de grote parelmoervlinder en vooral de duinparelmoervlinder. Die laatste heeft echter meestal duidelijk zwarte aders op de onderkant van de achtervleugel. Ook is de voorvleugel is rond, terwijl die licht concaaf is bij de bosrandparelmoervlinder.

Van links naar rechts: duinparelmoervlinder, bosrandparelmoervlinder en grote parelmoervlinder (Bron: Marian Schut en Chris van Swaay)

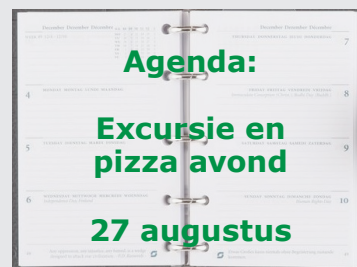
In de Lage Landen is de bosrandparelmoervlinder een bijzondere verschijning, slechts af en toe

Inhoud:

- Pag. 1-2: Kleine invasie van de Parelmoervlinder
- Pag. 3: De Reuzenberenklauw
- Pag. 4: Verslag BV 29 juni
- Pag. 5: Oproep excursie en pizza avond en kandidaat gezocht voor uitbreiding winterteam
- Pag. 6: Foto's van het buitengebeuren

Met dank aan diverse leden voor de foto's die in dit Buitenblad zijn geplaatst. Meer foto's zie je door op deze link te klikken.

Bijdragen aan het Buitenblad zijn van harte welkom.
Deadline half september 2022.

wordt er één gezien. In de Ardennen en de Duitse middelgebergten is de soort wel wijdverbreid, maar ze wordt slechts zelden daarbuiten gevonden. Dat er eentje gezien wordt is dus al bijzonder. Inmiddels zijn er zeker acht exemplaren gezien in Vlaanderen, Nederland en net over de grens in Duitsland, wat toch duidt op een klein invasiegolfje.

De waarnemingen van de acht exemplaren met datum, geslacht en locatie:

- 29 juni - mannetje - Lichtaart/Kasterlee - Hoge Rielen (B, Antwerpen)
- 4 juli - mannetje - Breda (NL, Noord-Brabant)
- 5 juli - mannetje - Neeroeteren - Jagersborg (B, Limburg)
- 6 en 9 juli - mannetje - Westkant Vliegveld Deelen (NL, Gelderland)
- 9 juli - mannetje - Oostkant vliegveld Deelen (NL, Gelderland)
- 9 juli - mannetje - Meerdaalwoud - Militair Domein (ANB) (B, Vlaams-Brabant)
- 3 juli - mannetje - Ridderkerk (NL, Zuid-Holland)
- 17 juli - onbekend - BRD - NSG Schlucht (D), net over de grens bij Reuver (NL, Limburg)

Alleen mannetjes

Wat meteen opvalt: overal waar het geslacht kon worden vastgesteld betrof het mannetjes. Dat zien we bij meer soorten, zo zijn de bleek blauwtjes in onze contreien ook bijna altijd mannetjes. Dat de mannetjes zwerven is een strategie die vooral tot doel heeft om genetisch materiaal tussen populaties uit te wisselen. Mannetjes zijn tenslotte minder belangrijk dan vrouwtjes voor het voortbestaan van een populatie. Als ze ergens onderweg omkomen is dat dus niet zo erg. Het nadeel is natuurlijk dat ze geen nieuwe populaties kunnen stichten, tenzij er toch ook een vrouwtje aanwezig is.

Dan blijft de vraag waar ze vandaan zijn gekomen. Dat is moeilijk om zeker vast te stellen, naast de Ardennen komt de bosparelmoervlinder namelijk ook in Duitse en Franse middelgebergten wijdverbreid voor. Maar een herkomst uit het zuiden - de Ardennen of zuidelijker - lijkt gezien de verdeling van de vindplaatsen waarschijnlijker dan uit het oosten.

Denk je zelf een bosrandparelmoervlinder gezien te hebben? Voer hem in - liefst met foto - op [Telmee](http://Telmee.nl), Waarneming.nl, Waarnemingen.be of Observation.org.

Tekst: Chris van Swaay en Marjelle Molenaar, De Vlinderstichting

Foto's: Marian Schut, Chris van Swaay

De bosrandparelmoervlinder. (Bron: Chris van Swaay)

*Long ago in the Russian hills a victorian explorer found
the regal Hogweed by a marsh.
He captured it and brought it home.
Botanical creature stirs, seeking revenge.
Royal beast did not forget, he came to London and made
a present of the Hogweed to the Royal Gardens at Kew.*

Bovenstaande tekst is een deel van de songtekst "The return of the giant Hogweed" van de Engelse symphonische rockgroep Genesis. The giant Hogweed luistert in het Nederlands naar de naam reuzenberenklauw.

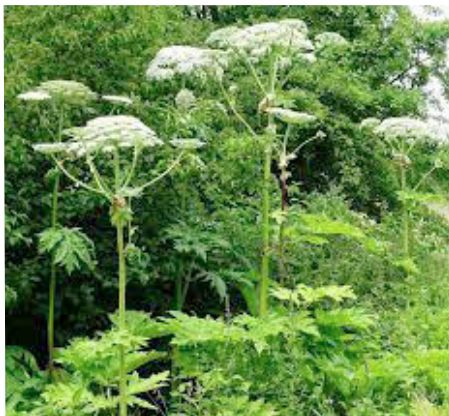
Overigens bracht de Italiaan Sommier hem in 1890 mee van een expeditie naar de Kaukasus en gaf hem de naam *Heracleum mantegazzianum*; de soortnaam is genoemd naar zijn metgezel Paolo Mantegazzi.

Afgelopen winterseizoen hebben we, zoals bekend, in Queekhoven gewerkt. Een aantal van ons heeft in het wilgenperceel de lage knotwilgen geknot. De bedoeling is deze als hakhout te gaan beheren. In de directe nabijheid stond een groot aantal reuzenberenklauwen.

Tijdens de periode in het voorjaar, dat er houtstammen via buurman Zadelhoff werd uitgereden, is er contact geweest met de "groenbeheerder" van Zadelhoff. Deze kwam met het verzoek komend winterseizoen de hele noordkant van Queekhoven dusdanig terug te zetten, dat er gemakkelijker aan slootbeheer kan worden gedaan. Daarnaast om de aanwezige reuzenberenklauwen aan te pakken. Aan de verzoeken zullen we moeten voldoen, omdat we afhankelijk zijn van de welwillendheid ons toe te laten op het terrein van de buurman voor de houtafvoer. Bovendien is er sinds 2 augustus 2017 in alle landen van de Europese Unie bestrijding van de reuzenberenklauw verplicht. Daarom in dit Buitenblad aandacht voor:

De reuzenberenklauw
(*Heracleum mantegazzianum*)
familie: Schermbloemen
Geslachtsnaam: *Heracleum*,
genoemd naar Heracles, de
Griekse halfgod

Soortnaam: reeds vermeld.

De reuzenberenklauw is een metershoge zomerbloeier, die na vruchtzetting gewoonlijk afsterft. Van de gewone berenklauw verschilt hij voornamelijk door zijn gigantische afmetingen. Voorts zijn de bladeren "uit één stuk", dubbel veerdelig en soms meer dan een meter lang. Vaak tellen de schermen over

de honderd stralen en bereiken ze een middellijn van een halve meter.

De plant is vooral te vinden langs wegen en op plaatsen, die niet begraaasd of bewerkt worden. Tevens op ruderaal terreinen met verstoorde, voedselrijke grond. Naast natuurlijke verspreiding van zaden, worden zaden van deze invasieve plant ook per ongeluk door grondverzet verspreid. Eén plant produceert gemiddeld zo'n 20.000 zaden, die tot zeven jaar lang hun kiemkracht behouden.

Waarom bestrijding?

Omdat de reuzenberenklauw zo kiemkrachtig is en met zijn bladeren al het licht voor andere planten wegneemt, wordt de soort als ongewenst beschouwd. In gebieden, die niet begraaasd worden, drukt hij andere planten weg; daar komt bij dat hij in ons land naast grote grazers en schapen geen natuurlijke belagers kent. Bovendien kan aanraking van beschadigde planten ernstige schade toebrengen aan de huid en aan de ogen van mensen en dieren. Het sap van de plant bevat furocumarinen, die sterk fototoxisch zijn. Blootstelling aan zonlicht na contact met het sap zal rode, heftig jeukende vlekken veroorzaken, gevolgd door zwelling en blaarvorming. Het letsel kan eruit zien als een brandwond en het kan twee weken duren voordat het genezen is. Wanneer plantvocht in de ogen komt, kan dit tot blindheid leiden. Bij honden kan sap in de bek tot verstikking leiden.

Goed gedroogde reuzenberenklauw bevat geen sap meer, ook de haren van de stengel verliezen hun irriterende werking. Dus dan is de plant niet meer gevaarlijk. Het lijkt mij de beste optie komend winterseizoen te beginnen met de bestrijding. Daartoe zal de plant tot zo'n 20 cm onder de grond afgestoken moeten worden; dit is net onder het groeipunt. Gezien het eerder vermelde zullen we hier de komende jaren wel mee bezig zijn.

Bronnen: Nederlandse ecologische flora deel 2 + Wikipedia

Hans van Aartrijk

Verslag bestuursvergadering 29 juni

Punt 1: opening

Punt 2: vaststelling vergaderingsverslag BV van 18 mei

Punt 3: actielijst 18 mei:

Schoonmaak van de maaimachines na gebruik. Opgemerkt is dat dit nu een stuk beter gaat sinds Tom bij het maaien betrokken is. Hij heeft het netjes wegzetten een boost gegeven.

Onderzoek naar betere balkmaaiers: dit ligt nog bij Tabe. Hij zal nog een verzoek doen aan een kennis om de door hem gebruikte balkmaaiers te demonstreren.

De picnictafels zijn op het evenemententerrein in het Maximapark neergezet om ruimte op de Buitenplaats te creëren. Ze zijn vervangen door biertafels die minder ruimte innemen.

Ruud en Tabe zijn op het afscheid van Johan de Boer (o.a. actief geweest bij de bouw van de Buitenplaats) bij de Vrienden van het Maximapark. Zij hebben hem een boek aangeboden namens onze vereniging.

Punt 4: ingezonden stukken:

De bijeenkomst van het Leu over praktijknetwerk Bloeiende Planten en Graslanden is door niemand van onze vereniging bezocht.

We hebben een donatie van J.W. Roest van 1000 euro ontvangen. Hij is door Ruud hartelijk bedankt en er wordt een goede bestemming voor gezocht.

Sanne Diekhorst heeft ons gepolst voor de inzet van studenten voor een stage.

Dries heeft laten weten dat het verrichten van handwerk een mogelijkheid is eventueel aangevuld met ecologisch werk.

Er is door Ruud onderzocht wat de mogelijkheden zijn voor een cursus aanhanger rijden.

Daarbij komt de ANWB als beste mogelijkheid uit de bus. Kosten 125 euro p.p.

Punt 5: zomerprogramma

Dries merkt op dat de communicatie over wat er waar moet gebeuren steeds beter loopt mede dankzij de duidelijke plattegronden. Daarbij is de aanwezigheid van Jacqueline ook van groot belang.

Punt 6: houtverkoop

Al het hout is inmiddels uit het veld gehaald. Dit leverde wel logistieke problemen op maar even goed is er onder leiding van Lange Hans ongeveer 30 kuub hout naar de Buitenplaats gesleept.

We kunnen ook dit jaar niet aan alle vraag voldoen. Die vraag is nog zo'n 100 kuub. Besloten is om de volgorde van aanmelding aan te houden en op is op.

Punt 7: excursie-en pizzadag 27 augustus.

Dit zijn de besluiten: we gaan naar het Arboretum (bomenmuseum) in Doorn.

Dries probeert Kees van Dijk te strikken voor een rondleiding door dat bos.

Ruud stuurt de uitnodiging (is inmiddels verstuurd). Henny zal informeren naar een pizzabakker met kok.

Punt 8: versterking winterteam

Toelichting: omdat Hans van Aatrijk heeft aangegeven dat hij graag een opvolger inwerkt zijn we op zoek naar een kandidaat. Tot nu toe zonder resultaat. Hans zal een profiel opstellen die in dit Buitenblad geplaatst wordt.

Punt 9: jubileumjaar 2024

Truusje en Ad zijn door Dries benaderd voor het uitzetten van een permanente digitale route met gebruik van QR code's in de Buitenhof. Dit wordt door hen met enthousiasme opgepikt.

Andere suggesties: excursie naar de Marker Wadden een artikel in een relevant tijdschrift een reünie met oud-leden met een interviewer een geschiedenisrubriek in het Buitenblad

Punt 10: vernieuwing toiletruimte

Toelichting: omdat de bestaande

urinoir en toilet er niet meer schoon te krijgen waren was tijdens de vorige vergadering besloten deze in principe te vervangen. Doordat Frans C. flink aan het poetsen is geweest zijn beide schooner dan ze in jaren zijn geweest. Besloten is om dit nu te laten zoals het is. Frans zal verzocht worden om ze in dezelfde staat te houden.

Omdat vooral vrouwelijke bezoekers zich storen aan het urinoir is na hevige discussie besloten om een schaamschot te plaatsen om het zicht daarop te beperken.

Naast deze verandering wordt er ook nog een matte coating op de tegelvloer aangebracht die intrekken van spetters voorkomt.

Punt 11: kantineruimte

Henny heeft, nadat Frans C. dit heeft uitgetest, alle stoelen met de hogedrukreiniger onderhanden genomen. Die zien er nu weer goed uit waardoor vervanging niet meer nodig is.

Jassen: er hangen een aantal legerjassen in de kantine die weinig gebruikt worden en waarvan er sommige tot op de draad versleten zijn. We willen deze vervangen voor een aantal regenjassen die over je eigen jas gedragen kunnen worden. Onderzocht wordt wat daarvan de mogelijkheden en kosten zijn.

Punt 12: technische zaken

Ook onze vereniging ontkomt niet aan een flinke prijsverhoging voor energie. Onze maandlasten zijn verdubbeld en deze kosten zitten vooral in het gasverbruik.

Van de kleine aanhanger is de verlichting gerepareerd. Die is met gebruik van een 7 polige stekker en een eigen nummerbord beschikbaar voor alle leden met een trekhaak.

Helaas is het snoer te kort voor aansluiting op de Trecker. Daarvoor zal er nog een verlengsnoer aangeschaft worden.

Dat was het, volgende vergadering 24 augustus.

Verslag: Henny Schut

Herinnering:

Vergeet je niet op te geven voor de excursie en pizza avond!

Na twee jaar op een houtje bijten kan het weer:

Excursie en Pizza avond

Als dank voor je inzet doen we als bestuur er alles aan om daar voor
jou en je eventuele partner een leuke dag van te maken.
Kunnen we op je rekenen?

Geef je vóór 20 augustus op bij Franka: secass@landschapsbeheervleutendemeern.nl
Of 0647 091 991.

Zie de mail van Ruud van 16 juli voor het programma.

Gezocht:

Lid van het winterteam

Relevant voor deze functie:

- Affiniteit met de winterwerkzaamheden
 - Tenminste op één werkdag present om in overleg werkzaamheden te begeleiden
- Op termijn uitbreiding naar de functie van werkvoorbereider.

Toelichting:

Als werkvoorbereider stel je het winterprogramma samen. Daarvoor ga je in overleg met eigenaren, boswachters, landschapscoördinatoren e.d. Tevens maak je daarbij afspraken betreffende de geldelijke vergoeding. Bij een aantal projecten worden die afspraken in contracten vastgelegd. Bij andere is er sprake van jaarlijkse vergoedingen.

Bij het begin van het winterseizoen presenteert je dit programma.

Aan het begin van elke werkdag geef je uitleg over het “wat en hoe” en eventueel het “waarom”. Je houdt toezicht of delegeert dit.

Van projecten met een contract zorg je voor een verslaglegging. Ook voor het LEU maak je jaarlijks een verslag.

In verband met de Arbo-wetgeving is een risico-inventarisatie vereist.

Uiteraard word je de komende jaren intensief door de huidige werkvoorbereider begeleid. Dat houdt in dat er samen projecten worden bezocht en in onderling overleg tot besluiten wordt gekomen.

Hans van Aartrijk
Werkvoorbereider winterprogramma

